

Załącznik
do Uchwały nr 254/XVII/2011
Rady Miasta Płocka
z dnia 29 listopada 2011 roku
w sprawie: przyjęcia do realizacji
Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
na lata 2011 - 2016

**MIEJSKI PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE
na lata 2011 – 2016**

Płock, 2011r.

1. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie.

We współczesnym świecie przemoc w rodzinie stała się na tyle powszechnym zjawiskiem, że konieczne jest tworzenie systemu społecznego wsparcia w celu jej zapobiegania i przeciwdziałania.

Zgodnie z definicją, zawartą w ustawie z dnia 29 lipca 2005r. *o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493

z późn. zm.) przemoc w rodzinie jest to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Inaczej mówiąc przemoc jest: intencjonalna, narusza prawa i dobra osobiste drugiego człowieka, utrudnia samoobronę z uwagi na wyraźną asymetrię sił, powoduje szkody fizyczne i psychiczne – cierpienie i ból.

Przemoc w rodzinie występuje nie tylko wtedy, gdy są wyraźne ślady jej użycia (siniaki, rany, opuchlizna, złamania, oparzenia itp.). Istnieją 4 rodzaje przemocy:

- fizyczna – bicie, także za pomocą różnych przedmiotów, popychanie, szarpanie, kopanie, duszenie, ciągnięcie za włosy, przypalanie, łamanie kończyn itp.,
- psychiczna – szantażowanie, straszenie, stosowanie gróźb (pozbawienia życia, skrzywdzenia osób bliskich lub za pomocą niebezpiecznego narzędzia), obrażanie, wyzywanie, kontrolowanie, ograniczanie snu i pożywienia, upokarzanie, poniżanie, zawstydzanie itp.,
- seksualna – wymuszanie pożycia seksualnego, gwałt, zmuszanie do pożycia seksualnego z osobami trzecimi, zmuszanie do nieakceptowanych praktyk seksualnych itp.,
- ekonomiczna – odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, zmuszanie do zaciągania pożyczek itp.

Każdy człowiek może doświadczyć przemocy w rodzinie, bez względu na status materialny czy pozycję społeczną. Dawno został obalony mit, że problem ten dotyczy wyłącznie tzw. rodzin patologicznych (dysfunkcyjnych). Nie zawsze też alkohol lub inny środek odurzający staje się przyczyną stosowania przemocy – coraz częściej do aktów przemocy dochodzi „po trzeźwemu”. Świadcami przemocy domowej są dzieci, dla których taka sytuacja jest dużą traumą, mającą swoje konsekwencje w ich dorosłym życiu. Kobiety często godzą się na przemoc, ponieważ uważają, że muszą zapewnić swoim dzieciom wychowanie i rozwój w pełnej rodzinie – bez względu na konsekwencje dla siebie. Wiedza psychologiczna wskazuje, że dla prawidłowego rozwoju dziecka o wiele

ważniejsza jest atmosfera spokoju i bezpieczeństwa niż wychowanie w tzw. pełnej rodzinie, ale obciążonej patologicznymi dysfunkcjami. Osoby doświadczające przemocy domowej często uważają, że taka sytuacja jest normą również w innych rodzinach. Nie wyobrażają sobie, że można wezwać policję na osobę bliską: męża, ojca, matkę, syna. Wstydzą się i boją szukać pomocy w instytucjach. Często nie mają świadomości, że znęcanie się nad rodziną to przestępstwo, podlegające karze pozbawienia wolności, a zatem w takiej sytuacji należy zawiadomić Policję lub Prokuraturę (ustnie bądź pisemnie).

Skutki przemocy w rodzinie są wielorakie – od ran czy uszkodzeń ciała, poprzez problemy ze zdrowiem fizycznym i psychicznym, aż do śmierci (w wyniku obrażeń lub samobójczej). Szczególnie narażone na skutki przemocy w rodzinie są dzieci, które wzrastając w rodzinie z problemem przemocy domowej, przyjmują taki stan za normę i często powielają ten sam schemat w dorosłym życiu.

Pomoc rodzinom z problemem przemocy domowej jest tylko wówczas skuteczna, gdy oddziaływania ze strony instytucji dotyczą wszystkich jej członków. Niezbędne jest zatem dalsze doskonalenie systemu, zapewniającego kompleksową pomoc nie tylko dla osób doświadczających przemocy, ale także osób stosujących przemoc.

Opracowano na podstawie:

- „Wyprawa PoMoc – poradnik dla osób doznających przemocy w rodzinie”, Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” – Warszawa 2008
- „Strategie interwencji kryzysowej” R.K. James, B.E. Gilliland – Wyd. PARPA, Warszawa 2004
- „Wychować, wyleczyć, wyzwolić” A. Lipowska-Teutsch, Wyd. PARPA, Warszawa 1998.
- „O przemocy domowej – poradnik dla lekarza pediatry” oprac. J. Mellibruda, R. Durda, H.D.Sasal, Wyd. PARPA, Warszawa 1998
- „Interwencja kryzysowa. Pomoc w kryzysach psychologicznych” D. Kubacka-Jasiecka, Wyd. Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2010
- „Przemoc w rodzinie. Interwencja kryzysowa i psychoterapia” W. Badura-Madej, A. Dobrzyńska-Masterhazy, Wyd. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2000

2. Podstawa prawna.

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie został opracowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawę z dnia 29 lipca 2005r. *o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
- Ustawę z dnia 26 października 1982r. *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* (Dz.U. z 2007r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.),
- Ustawę z dnia 12 marca 2004r. *o pomocy społecznej* (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.),
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

3. Zadania Miasta w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w oparciu o Ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Do zadań własnych Miasta należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne, służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Koordynatorem Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie miasta Płocka jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku. Zadania uwzględnione w Programie realizowane będą przez podmioty zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, funkcjonujące na terenie miasta Płocka.

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest częścią Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Ponadto jest on spójny z Miejskim Programem Profilaktyki

i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz z Miejskim Programem Przeciwdziałania Narkomanii.

4. Działania Miasta Płocka w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Płock jest miastem, w którym funkcjonuje system pomocy rodzinom z problemem przemocy. Płockie instytucje i organizacje podejmują różnorodne działania mające na celu udzielanie kompleksowej pomocy rodzinom, w których występuje przemoc. Skierowane są one zarówno do ofiar, jak i sprawców przemocy. Podejmowane są ponadto działania informacyjno – edukacyjne mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Działania te obejmują w szczególności:

- poradnictwo: m.in. prawne, pedagogiczne, psychologiczne,
- terapię indywidualną i rodzinną oraz wsparcie emocjonalne osób doświadczających przemocy w rodzinie,
- terapię grupową - grupy: wsparcia, terapeutyczne, edukacyjne; zajęcia warsztatowe, treningi komunikacji,
- diagnozę i terapię dzieci z rodzin z problemem przemocy w rodzinie,
- interwencje w miejscu zamieszkania - w tym związane z procedurą Niebieskiej Karty,
- programy edukacyjno - korekcyjne oraz socjoterapeutyczne dla sprawców przemocy,
- zapewnienie bezpiecznego schronienia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie,
- zapewnienie przyjaznych warunków przesłuchiwania dzieci, będących ofiarami lub świadkami przestępstw,
- prowadzenie dochodzeń w sprawach o znęcanie,
- podejmowanie oddziaływań wobec osób z problemem uzależnienia od alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych,
- prowadzenie treningów umiejętności wychowawczych dla rodziców z rodzin z problemem przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań o charakterze edukacyjno - informacyjnym z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- sporządzanie mapy obrażeń ciała lub obdukcji u osób doświadczających przemocy fizycznej,
- udział w kampaniach ogólnopolskich oraz organizowanie lokalnych kampanii o charakterze edukacyjnym i społecznym.

Powyższe działania podejmowane są przez podmioty działające na terenie Płocka na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W pomoc rodzinom z problemem przemocy w rodzinie zaangażowana jest wykwalifikowana kadra specjalistów z różnych dziedzin.

5. Cele Programu.

W procesie planowania działań oraz określania celów niniejszego Programu wzięto pod uwagę dane dotyczące skali zjawiska przemocy w rodzinie, zawarte w Raporcie Stanu Problemów Alkoholowych w mieście Płocku.

Cel główny: Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie oraz doskonalenie systemu skutecznej pomocy i wsparcia społecznego.

Cele szczegółowe:

- doskonalenie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- prowadzenie skutecznych oddziaływań wobec rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie,
- podwyższanie wiedzy i umiejętności kadry pracującej z rodzinami z problemem przemocy w rodzinie,
- podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

6. Działania Miasta Płocka zmierzające do realizacji wyznaczonych celów Programu.

Cel	Zadania	Realizatorzy
1. Doskonalenie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1. Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego – zgodnie z art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o <i>przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie</i>. Zespół będzie realizował zadania określone w ww. ustawie. Obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku. 2. Podjęcie działań zmierzających do utworzenia Ośrodka Wsparcia lub zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w innych ośrodkach wsparcia. 3. Monitorowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie.	– Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – Urząd Miasta Płocka – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – Komenda Miejska Policji – kuratorzy sądowi – prokuratorzy – placówki oświatowo - wychowawcze – przedstawiciele ochrony zdrowia – organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o <i>działalności pożytku publicznego i wolontariacie</i>
2. Prowadzenie skutecznych oddziaływań wobec rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie	1. Prowadzenie poradnictw, m.in.: prawnego, psychologicznego, pedagogicznego. 2. Podejmowanie interwencji w środowisku. 3. Zapewnienie pomocy terapeutycznej i wsparcia emocjonalnego. 4. Przekazywanie informacji nt. zjawiska	– Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – Komenda Miejska Policji – Urząd Miasta Płocka – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

	przemocy i możliwości pomocy osobom dotkniętym tym problemem. 5. Prowadzenie spotkań grupowych o charakterze: warsztatów, grup terapeutycznych i grup wsparcia. 6. Zapewnienie pomocy terapeutycznej oraz psychoedukacyjnej dla dzieci z rodzin z problemem przemocy w rodzinie. 7. Prowadzenie programów edukacyjno – korekcyjnych oraz socjoterapeutycznych dla sprawców przemocy. 8. Zapewnienie schronienia ofiarom przemocy w rodzinie poprzez wsparcie merytoryczne i finansowe funkcjonowania Domu dla Osób Doznających Przemocy w Rodzinie (Hostelu) oraz zapewnienie miejsc w Noclegowni dla Kobiet i Matek z Dziećmi. 9. Zapewnienie funkcjonowania Pokoju Przyjaznych Przesłuchań – ofiar i świadków przestępstw. 10. Realizowanie procedury Niebieskiej Karty. 11. Prowadzenie treningów umiejętności wychowawczych dla rodziców w celu przeciwdziałania przemocy wobec dzieci.	– kuratorzy sądowi – prokuratorzy – punkty konsultacyjne – Polski Komitet Pomocy Społecznej Noclegownia dla Kobiet i Matek z Dziećmi – organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy <i>o działalności pożytku publicznego i wolontariacie</i> – placówki oświatowo - wychowawcze – przedstawiciele ochrony zdrowia
3. Podwyższanie wiedzy i umiejętności kadry pracującej z rodzinami z problemem przemocy w rodzinie	1. Udział w szkoleniach z zakresu przemocy w rodzinie. 2. Udział w konferencjach i seminariach związanych ze zjawiskiem przemocy w	– Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – Urząd Miasta Płocka – Komenda Miejska Policji

	rodzinie. 3. Organizowanie szkoleń, konferencji i seminariów. 4. Prowadzenie superwizji w ramach współpracy instytucji.	– Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – kuratorzy sądowi – prokuratorzy – organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie – placówki oświatowo - wychowawcze – przedstawiciele ochrony zdrowia
4. Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1. Organizowanie kampanii społecznych oraz informacyjnych na terenie miasta dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 2. Zapewnienie mieszkańcom Płocka dostępu do bazy danych dotyczącej instytucji świadczących pomoc rodzinom z problemem przemocy w rodzinie poprzez coroczną aktualizację materiałów edukacyjno - informacyjnych, wydawaną w formie ulotek i plakatów. 3. Popularyzacja wiedzy nt. zjawiska przemocy w rodzinie wśród mieszkańców naszego miasta poprzez organizację hepeningów i opracowywanie materiałów edukacyjno - informacyjnych.	– Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – Urząd Miasta Płocka – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – Komenda Miejska Policji – placówki oświatowo - wychowawcze – organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie – przedstawiciele ochrony zdrowia

	4. Realizowanie projektów nt. prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją, wynikającymi z doświadczania przemocy w rodzinie. 5. Prowadzenie zajęć dla rodziców nt. podnoszenia umiejętności wychowawczych.	
--	--	--

7. Przewidywane efekty prowadzonych działań.

1. Wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa w rodzinach.
2. Promowanie wartości rodzinnych.
3. Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
4. Przełamanie mitów i stereotypów dotyczących przemocy w rodzinie - funkcjonujących w społeczeństwie.
5. Wzmocnienie roli rodzica poprzez promowanie właściwych postaw wychowawczych.
6. Zapewnienie kompleksowej pomocy rodzinom dotkniętym problemem przemocy w rodzinie poprzez podejmowanie oddziaływań wobec ofiar i sprawców.
7. Ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie naszego miasta.
8. Zwiększenie dostępności i skuteczności różnych form pomocy.
9. Podniesienie kwalifikacji kadry świadczącej pomoc rodzinom z problemem przemocy w rodzinie, zapewniające lepszą jakość i efektywność w pracy.

8. Finansowanie Programu.

Źródłem finansowania Programu są środki z dochodów własnych Gminy – Miasta Płock. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację poszczególnych zadań Programu określona będzie corocznie w uchwałach budżetowych Miasta Płocka na rok: 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016. Źródłem finansowania mogą być również środki pozyskiwane ze źródeł zewnętrznych.

